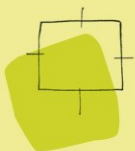

**Bestemmingsplan Zonneparken
Weststellingwerf**

V A S T G E S T E L D

BügelHajema

Plek voor ideeën

Bestemmingsplan Zonneparken Weststellingwerf

V A S T G E S T E L D

Inhoud

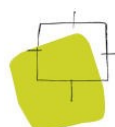
Toelichting + bijlagen

Regels

Verbeelding

Vastgesteld op 7 maart 2016

Projectnummer 267.00.00.22.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Vigerende plannen	6
1.3	Plangebied	6
1.4	Leeswijzer	6
2	Programma van Eisen	7
2.1	Rijksbeleid	7
2.2	Provincie	9
2.3	Gemeente	10
3	Planbeschrijving	13
3.1	Locatiekeuze en behoefte	13
3.2	Landschappelijke inpassing	14
3.3	Reflectie en schittering	19
4	Planologische randvoorwaarden	21
4.1	Ecologie	21
4.2	Geluidshinder	26
4.3	Externe veiligheid	26
4.4	Luchtkwaliteit	27
4.5	Waterparagraaf	27
4.6	Milieuzonering	28
4.7	Archeologie en cultuurhistorie	28
4.8	Bodem	29
4.9	Vormvrije m.e.r.	30
5	Juridische toelichting	31
5.1	Algemeen	31
5.2	Bestemming	31
5.3	Crisis- en Herstelwet	32
6	Uitvoerbaarheid	35
6.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	35
6.1.1	Overleg	35
6.1.2	Inspraak	36
6.1.3	Zienswijzennota	36
6.2	Economische uitvoerbaarheid en grondexploitatie	37

Bijlagen

Inleiding

1.1

Aanleiding

De gemeente Weststellingwerf wijst twee gebieden aan die in aanmerking komen voor grootschalige opwekking van duurzame energie met zonnepanelen. Het betreft het gebied grenzend aan bedrijventerrein Schipsloot in Wolvega en het gebied naast de renbaan/ijsbaan in Noordwolde. Dit bestemmingsplan voorziet in een planologische regeling voor de beide parken.

Het faciliteren van het opwekken van duurzame energie is één van de speerpunten van het duurzaamheidsbeleid in het Klimaatbeleidsplan 2010-2020 van de gemeente. De gemeente heeft daartoe bijvoorbeeld met de vaststelling van het Facetbestemmingsplan kernen Weststellingwerf op 17 september 2012 binnen het bestaande bebouwde gebied kleinschalige vormen van het opwekken van duurzame energie al mogelijk gemaakt. Een verdere invulling van het Energieakkoord is ook de grootschalige opwekking van duurzame energie met zonnepanelen. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken van bestaande bebouwing is al een van de mogelijkheden die meer en meer toepassing vindt. Een andere optie is het (al dan niet in coöperatieverband) grootschalig plaatsen van zonnepanelen op gronden (grondgebonden zonneprojecten). Bij deze laatste optie werkt de huidige regelgeving belemmerend (vooral vanwege de geldende vergunningplicht en de daarbij behorende legesheffing).

Vanuit de Crisis- en herstelwet wordt ingezet op het wegnemen van deze belemmering. Het doel is niet dat de gemeenten zelf zonneprojecten gaan realiseren. De gemeente faciliteert gegadigden. Vanuit de regie-voerende rol wordt er binnen de mogelijkheden die er zijn, gezocht naar een partij die de mogelijkheid biedt om onze inwoners en/of bedrijven financieel te laten deelnemen. Deze insteek sluit ook aan bij een van de doelstellingen van de Crisis- en herstelwet, waarbij vooral ook de eigen inwoners, ondernemers en financiers belanghebbenden zijn.

Bij dit bestemmingsplan is de onlangs door de gemeente verkregen status via de 9^e tranche van de Crisis- en herstelwet¹ van groot belang. Relevant uit deze toekenning zijn:

1. de bouw van zonnepanelen wordt vergunningsvrij in aangewezen gebieden als dit passend is in het bestemmingsplan;

¹ Besluit van 2 maart 2015 tot aanvulling van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet en van de bijlagen bij de Crisis- en herstelwet (negende tranche).

2. het bestemmingsplan kan naast de vereisten voor landschappelijke inpassing ook welstandseisen stellen;
3. de looptijd van het bestemmingsplan is verlengd tot 15 jaar, waarbij de mogelijkheid bestaat om voorlopige bestemmingen voor een periode van 15 jaren toe te kennen².

Het onderdeel van de Crisis- en herstelwet wordt verder uitgewerkt in paragraaf 5.3 van deze plantoelichting.

1.2

Vigerende plannen

Het voorliggende bestemmingsplan is een gedeeltelijke herziening van de volgende bestemmingsplannen.

Bestemmingsplan	Vaststellingsdatum	Planidentificatienummer
Wolvega - Uitbreiding industrieterrein (Schipsloot)	19 november 2007	NL.IMRO.00980000BPuitbrindstWol-
Noordwolde	2 april 2007	NL.IMRO.00980000BPNoordwolde-
facetbestemmingsplan kernen Weststellingwerf	17 september 2012	NL.IMRO.0098.BPFacetKernen-VA01

1.3

Plangebied

Het plangebied van dit bestemmingsplan bevat de twee locaties van de zonneparken. Het gaat om het gebied naast bedrijventerrein Schipsloot in Wolvega en het gebied naast de renbaan/ijsbaan in Noordwolde. Het plangebied is weergegeven op de overzichtskaart voorafgaand aan deze plantoelichting.

1.4

Leeswijzer

Na deze inleiding volgt een hoofdstuk waarin het relevante beleid voor verschillende overheidsniveaus aan bod komen. Hoofdstuk 3 bevat de beschrijving van het plan. In hoofdstuk 4 worden de verschillende planologische en milieuranvoorwaarden die voor het plan een rol spelen besproken. Hoofdstuk 5 gaat nader in op de juridische opzet van het bestemmingsplan en het zesde en laatste hoofdstuk betreft de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

² Bij dit bestemmingsplan wordt geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid voor het toekennen van voorlopige bestemmingen.

Programma van Eisen

2

2.1

Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De rol van de rijksoverheid in het ruimtelijke beleid voor nationale elektriciteitsvoorziening is gelegen in het zorgen voor voldoende ruimte voor een adequate infrastructuur. Energiezekerheid is een belangrijk economisch goed. De verdere integratie van de Europese energiemarkt maakt dat er een steeds groter beroep op internationale verbindingen wordt gedaan en hoogspanningsverbindingen mogelijk om uitbreiding vragen. Het Rijk wijst daarbij de tracés van hoogspanningsverbindingen (vanaf 220 kV) en locaties voor de opwekking van elektriciteit (vanaf 500 MW) aan en zorgt voor de inpassing hiervan. Het project valt hier niet onder, aangezien in totaal circa 13,5 MWp zal worden opgewekt.

Het Rijk zet in op een transitie naar een duurzame, hernieuwbare energievoorziening en het geschikt maken van de elektriciteitsinfrastructuur op de langere termijn voor meer decentrale opwekking van elektriciteit.

In de Structuurvisie wordt aangegeven dat het aandeel van duurzame energiebronnen als wind, zon, biomassa en bodemenergie in de totale energievoorziening omhoog moet. De ambitie is dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie ver gevorderd is.

Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie beperkt zich daarom enkel tot grootschalige windenergie op land en op zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave. Voor andere energiefuncties is geen nationaal ruimtelijk beleid nodig, naast het faciliteren van ontwikkelingen door het aanpassen van wet- en regelgeving en het delen en ontwikkelen van kennis.

Voorliggend plan moet ruimte gaan bieden aan twee zonneparken. Het project levert daarmee een bijdrage aan de doelstelling uit het rijksbeleid.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De borging van de uitspraken uit de SVIR heeft in juridische zin plaatsgevonden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Dit is op 30 de-

cember 2011 (gedeeltelijk) in werking getreden. In het Barro zijn de verschillende nationale belangen vastgelegd die doorwerking moeten krijgen bij lagere overheden. Het gaat om de volgende nationale belangen: rijksvaarwegen, project Mainportontwikkeling Rotterdam, kustfundament, grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, defensie, Ecologische Hoofdstructuur, erfgoederen van universele waarden, hoofdwegen en hoofdspoorwegen, elektriciteitsvoorziening, buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, primaire waterkeringen buiten het kustfundament en het IJsselmeer-gebied.

Het onderhavige project heeft geen betrekking op de voornoemde rijksbelangen. Het project is in overeenstemming met het rijksbeleid, zoals opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiverings-eis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Daarin staat dat pas als herstructurering of transformatie van bestaand stedelijk gebied onvoldoende ruimte biedt om aan de ruimtevraag van het plan te voldoen, er sprake kan zijn van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het begrip “stedelijke ontwikkeling” is daarbij als volgt gedefinieerd: “ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.”

Afweging

Een zonnepark betreft geen stedelijke functie in de zin van de ladder voor duurzame verstedelijking, zoals hiervoor genoemd. Toch worden hier de stappen doorlopen voor een zorgvuldige toetsing van het initiatief:

1. Er bestaat een regionale en lokale behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. De provincie Fryslân streeft naar een opbrengst van zonne-energie ter grootte van 500 MW in 2020. De mogelijkheden van lokale participatie bijvoorbeeld via een lokale energiecoöperatie is onderwerp van studie.
2. Binnen bestaand bebouwd gebied zijn geen locaties beschikbaar die op rendabele wijze in projecten kunnen voorzien. Het huidige bestemmingsplanbeleid van de gemeente staat dergelijke ontwikkelingen al een aantal jaren toe, waarbij dit niet tot ontwikkelingen heeft geleid.
3. Ontsluiting van de locatie is voor een zonnepark niet relevant, omdat het geen verkeersaantrekkende werking heeft.

Energieakkoord voor duurzame groei

In september 2013 sloten meer dan 40 organisaties het Energieakkoord voor duurzame groei. Eén van de doelen is het vergroten van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking (nu ruim 4%) naar 14% in 2020. Een verdere stijging van dit aandeel naar 16% is beoogd in 2023. Om dit te bereiken, is een tiental pijlers geformuleerd. Pijler 3: gaat over het stimuleren van decentrale

duurzame energie, waaronder zonne-energie. In het Energieakkoord is aangegeven dat voor deze vorm vooral belemmeringen weggehaald moeten worden. Belemmeringen zijn onder meer (niet uitputtend) een goede ruimtelijke inpassing om belemmeringen bij vrijwaringsgebieden waar mogelijk weg te nemen, het actualiseren van bouwregelgeving aan een grotere inzet van hernieuwbare energie, het actualiseren van vergunningsprocedures gericht op snellere toepassing van innovaties en het verkorten van project doorlooptijden. Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in combinatie met de innovatieve regeling in het kader van de Crisis- en herstelwet in het wegnemen van deze belemmeringen.

2.2

Provincie

Romte foar Sinne

De beleidsnota Romte foar Sinne is op 18 februari 2015 vastgesteld. De notitie geeft de ruimtelijke uitwerking van de provinciale ambities ten aanzien van zonnestroom weer. Het doel voor zonnestroom in 2020 is een opgesteld vermogen van 500 MW. Om deze doelstelling te realiseren heeft de provincie de volgende uitgangspunten en voorwaarden geformuleerd.

Binnen bebouwd gebied van stad of dorp heeft de provincie geen sturende rol, maar stimuleert zij met een aantal instrumenten, waaronder ruimtelijke bouwstenen, een goede ruimtelijke kwaliteit.

Voor het gebied aansluitend aan stads- en dorpsgebied geldt een ‘ja, mits benadering’. De gemeente wordt gevraagd om onderbouwing van haar ambitie en keuze: motivering van de locatiekeuze, op basis van een analyse van mogelijkheden binnen en buiten bestaand stedelijk gebied. Ook is een ruimtelijk inpassingsplan nodig. Het beleid is erop gericht dat omvang en vermogen van de opstelling zijn gekoppeld aan de energiebehoefte van dorp (of enkele kleinere samenwerkende dorpen), wijk of stad. Participatie van de inwoners in het park wordt sterk bepleit: ‘zonnepanelen voor en door het dorp’.

Verordening Romte Fryslân

Op 15 juni 2011 hebben Provinciale Staten de Verordening Romte Fryslân vastgesteld. De verordening stelt regels die ervoor moeten zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke ruimtelijke plannen. Met de vaststelling van de notitie Romte foar Sinne is ook de Verordening Romte Fryslân 2014, zoals vastgesteld op 25 juni 2014, partieel aangepast aan dit nieuwe beleid. De aanpassing is per 7 maart 2015 in werking getreden. In het navolgende kader is de ruimtelijke regelgeving vanuit de provincie weer gegeven. Met dit bestemmingsplan wordt daaraan voldaan.

9.4 Opstellingen voor zonne-energie

9.4.1

1. Een ruimtelijk plan in het landelijk gebied kan slechts voorzien in een opstelling voor zonne-energie:
 1. aansluitend op bestaand stedelijk gebied van een stad of dorp of als onderdeel van een uitbreidingslocatie, of nabij bestaand stedelijk gebied, mits het zonnepark een redelijke aansluiting heeft of krijgt op het stedelijk weefsel van stad of dorp;
 2. op het bouwperceel van een bestaand agrarisch of niet-agrarisch bedrijf, van een bestaande maatschappelijke voorziening of van een bestaande woning, mits het op te stellen vermogen is gericht op de energiebehoefte die samenhangt met de bestaande functie van dat perceel;
 3. op gronden met een bestemming voor bestaande nutsvoorzieningen of voor infrastructuur voor weg, spoor, water en vliegverkeer, voor zover het niet gaat om historische infrastructuur en groene grasdijklichamen, zoals benoemd en aangewezen in de Structuurvisie Grutsk op 'e Romte;
 4. op gronden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur of zijn aangewezen als natuurgebieden buiten de Ecologische Hoofdstructuur op de van deze verordening deel uitmakende kaart Natuur, alleen voor zover de opstelling wat betreft functie en vermogen is gericht op de energiebehoefte die samenhangt met het fysieke beheer en onderhoud van dat natuurgebied.
2. In afwijking van het eerste lid, onder a, kan een opstelling voor zonne-energie worden toegestaan op een locatie die niet aansluit op stedelijk gebied, mits aangetoond wordt dat deze naar redelijke verwachting van gemeente en provincie binnen tien jaar onderdeel zal uitmaken van de stedelijke woon- of werkkuitbreiding of daarop zal aansluiten.
3. In een ruimtelijk plan op de Waddeneilanden kan worden afgeweken van het gestelde in het eerste lid, onder a en d.
4. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid onder c, is een opstelling op historische infrastructuur en groene grasdijklichamen mogelijk, mits de opstelling in omvang beperkt blijft, de historische en landschappelijke kwaliteiten, waaronder het groene karakter van de dijk, voorop blijven staan en de specifieke behoefte om een opstelling te plaatsen op die locatie is onderbouwd.
5. Bij toepassing van het eerste lid, onder a, het tweede, derde en vierde lid worden de locatie van de opstelling en de omvang daarvan in de plantoelichting onderbouwd op grond van:
 1. de gemeentelijke ambitie inzake zonne-energie,
 2. de daaraan verbonden analyse van en visie op mogelijkheden binnen en buiten bestaand bebouwd gebied,
 3. de energiebehoefte van een kern, of van enkele samenwerkende kernen en de mogelijkheid van participatie van bewoners, en
 4. aard en schaal van een kern.
6. Bij toepassing van het eerste tot en met vierde lid wordt in de plantoelichting onderbouwd dat de opstelling inpasbaar is binnen de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten en wordt een ruimtelijk inrichtingsplan opgesteld, waarvan de uitvoering zo nodig als voorwaardelijke bepaling in het ruimtelijk plan is opgenomen.

2.3

Gemeente

Structuurplan Weststellingwerf 2000-2015

In februari 2002 is het structuurplan voor de hele gemeente Weststellingwerf tot stand gekomen. Het structuurplan is opgesteld vanuit de wens om alle lopende projecten te kunnen inpassen en om kaders te kunnen scheppen voor een toekomstige ontwikkeling van de gemeente. Het ruimtelijke beleid wordt hierbij gekoppeld aan de ruimtelijke kwaliteit, de identiteit en de duurzaam-

heid van de gemeente. In het structuurplan wordt gekozen voor Wolvega als hoofdkern van de gemeente met daarbij ook alle ontwikkelingsmogelijkheden. Noordwolde is de tweede woon- en recreatiekern van de gemeente en krijgt ook de nodige ontwikkelingsmogelijkheden. De contouren waarbinnen zich ontwikkelingen kunnen plaatsvinden zijn inmiddels vertaald in de bestemmingsplannen voor de kernen.

De locaties van de zonneparken zijn beide opgenomen in bestemmingsplannen voor de kernen. In het structuurplan is de locatie Wolvega aangegeven als locatie die op termijn voor invulling als bedrijventerrein in aanmerking komt.

Klimaatbeleidsplan

De gemeenteraad heeft in 2010 het Klimaatbeleidsplan 2010-2020 “samen de schouders eronder” vastgesteld. Het is een beleidsplan op hoofdlijnen. Het formuleert doelstellingen en ambities die in de periode tot 2020 nader moeten worden ingevuld. De klimaatdoelstellingen van de gemeente zijn vastgelegd op 30% reductie van broeikasgassen in 2020 ten opzichte van 1990, 20% energiebesparing in 10 jaar en 20% duurzame energie in 2020. Met betrekking tot deze doelstellingen kan het volgende worden opgemerkt.

Elektriciteitsverbruik

Het huidige elektriciteitsverbruik in Weststellingwerf is 108.000.000 kWh per jaar (2014). De in Wolvega en Noordwolde beoogde zonneparken hebben een jaarlijkse opbrengst van maximaal 13.000.000 kWh. Dat is 12% van de gemeentelijke doelstelling. De opbrengst van de al in de gemeente geïnstalleerde zonnepanelen is 1.500.000 kWh per jaar (schatting op basis van de ons op dit moment ter beschikking staande gegevens). Dat is 1,4% van de gemeentelijke doelstelling. Voor de komende 4 jaar resteert er dus nog een invulling van 6,6% (7.100.000 kWh/circa 71.000 m²). In deze periode (tot 2020) kan het resterende deel worden geplaatst op daken van bestaande (bedrijfs-)panden, waaronder ook de agrarische bedrijfspanden.

Aardgasverbruik

Het huidige aardgasverbruik is 28.000.000 m³ per jaar. Ook hier wordt een duurzame transitie beoogd van 20% in 2020. Hier blijft de transitie sterk achter. Hierbij kan gedacht worden aan het vervangen van aardgas voor biogas. Daarnaast is het van belang dat de rol van aardgas in de gebouwde omgeving gaat veranderen. De verwachting is dat de komende jaren ook in onze gemeente de elektrische warmtepompen op grotere schaal ingezet gaan worden (toepassing warmte-koude-opslag in de bodem). Evenzo is de verwachting dat de elektrische mobiliteit gaat toenemen. Dus op onderdelen neemt het elektriciteitsverbruik ook nog navenant toe.

Resumerend

De gemeente wil de motivatie van haar inwoners en eigen medewerkers en bedrijven verbeteren door in te zetten op integrale duurzaamheid en actief een bijdrage te leveren aan duurzame ontwikkeling. Ondanks dat op verschillende

fronten het realiseren van duurzame energieopwekking gestimuleerd wordt, blijft de realisatie in de gemeente achter ten opzichte van de beoogde doelstelling. Zonne-energie is aangemerkt als een belangrijke bron van duurzame energiewinning. Door middel van de twee zonneparken kan een bijdrage worden geleverd aan de gemeentelijke doelstellingen.

Facetbestemmingsplan kernen Weststellingwerf

Het in 2012 vastgesteld facetbestemmingplan is een aanvulling op de voor de kernen van Weststellingwerf geldende bestemmingsplannen en voorziet onder meer in een regeling voor het opwekken van elektriciteit met zonnepanelen binnen de bebouwde kom. Hierbij gaat het onder meer om de mogelijkheid voor het gebruik van gronden waarop volgens de bestemmingsregels een gebouw gebouwd mag worden, voor het toepassen van zonne-energie. Hiermee is aansluiting gezocht bij het realiseren van de doelstelling uit het gemeentelijk klimaatbeleidsplan. Daarmee heeft de gemeente het al mogelijk gemaakt om op braakliggende, of leegstaande locaties zonneprojecten te realiseren.

Landelijk Energieakkoord 2013 en deelname 9e tranche Crisis- en herstelwet

Begin september 2013 hebben onder andere de rijksoverheid en de VNG het SER Energieakkoord ondertekend (zie ook paragraaf 2.1). Een van de pijlers van het Energieakkoord is het stimuleren van decentrale opwekking van duurzame energie. Vooral de eigen inwoners, ondernemers en financiers zijn belanghebbenden. Ook gemeenten vervullen hierin een sleutelpositie. Gemeenten faciliteren gemeenten op het gebied van de ruimtelijke ordening, milieu en cetera. Ook wijzen zij gebieden aan voor decentrale duurzame energieopwekking.

Vanuit de experimentstatus pilot 9e tranche Crisis- en herstelwet geeft de gemeente Weststellingwerf hier nu een specifieke invulling aan. Eén van de uitgangspunten is dat bij het realiseren van grondgebonden zonneparken met toestemming van de Tweede Kamer onder voorwaarden mag worden afweken van de verplichting om een omgevingsvergunning aan te vragen. Hiermee wordt de procedures vereenvoudigd en is een initiatiefnemer geen leges verschuldigd. Voorliggend bestemmingsplan zonneparken Weststellingwerf is hiervoor het primaire afwegingskader en vormt een fundamenteel uitvoeringsaspect van het landelijke pilot 9e tranche Crisis- en herstelwet.

Conclusie:

De afgelopen jaren is vanuit verschillende invalshoeken consistent ingezet om van 20% duurzame energieopwekking in 2020 te realiseren. De huidige stand van vraag om een breed ingestoken en proactieve aanpak. Het gaat in dit stadium niet meer om het maken van een keuze uit de mogelijkheden, maar om het creëren van mogelijkheden en het daadwerkelijk invullen daarvan. Het beschikbaar komen van de nu beoogde twee grondgebonden locaties levert een substantiële bijdrage aan het behalen van de afgesproken doelstelling.

Planbeschrijving

3

3.1

Locatiekeuze en behoefte

Locatiekeuze

De keuze voor de twee voorliggende locaties heeft plaatsgevonden aan de hand van de volgende criteria:

- gemeentelijk beleid: Het beleid voor het buitengebied staat geen grondgebonden zonneparken toe (grootschalige toepassing op agrarische bebouwing biedt nog voldoende mogelijkheden);
- mogelijkheid tot realisatie optimale postcoderoos (de omvang van het park moet de energiebehoefte van het aantal huishoudens in de postcoderoos niet ruim overtreffen);
- in of in de nabijheid van stedelijk gebied;
- mogelijkheden van goede landschappelijke inpassing;
- mogelijkheden voor beveiliging (voorkomen diefstal of vandalisme);
- niet direct grenzend aan woongebied (niet noordelijk van woongebied in verband met schittering van de panelen);
- ligging ten opzichte van een passend elektriciteitsnet;
- locaties van enige omvang (bruto circa 5 ha of meer vanwege de economische uitvoerbaarheid);
- zo mogelijk inbreng gemeentelijk eigendom, zodat de werkelijke realisatie van het project in de hand wordt gehouden.

Elektriciteitsverbruik per kern

De provincie vraagt om bij de realisatie van een zonnepark inzichtelijk te maken hoe dit park aansluit bij het elektriciteitsverbruik van een kern.

Overzicht elektriciteitsverbruik per kern door huishoudens zakelijke gebruikers en het totaal

	elektriciteitsverbruik 2014 (kwh)					
	particulier		zakelijk		totaal	
	vastgoedobjecten	verbruik	vastgoedobjecten	verbruik	verbruik	vastgoedobjecten
Wolvega		13.540.759		50.073.447	63.614.206	
santal vastgoedobjecten	5044		1202			6246
Noordwolde		4.056.639		5.168.656	9.225.295	
santal vastgoedobjecten	1470		476			1946
totaal:	6514	17.597.398	1678	55.242.103	72.839.501	8192

Het uitgangspunt is dat circa 4.000 zonnepanelen per hectare worden gerealiseerd op een netto hectare zonnepark. Dit komt er op neer dat een hectare zonnepark 1 MW³ piek herbergt. Dit levert per park dan het volgende opgestelde vermogen:

- Wolvega 9,2 ha = 9,2 MWp
- Noordwolde 4,15 ha = 4,15 MWp

Uitgaande van 1.000 zonuren per jaar⁴ is de energieopbrengst van de parken:

- Wolvega 9,2 ha = 9.200 MWh
- Noordwolde 4,15 ha = 4.150 MWh

Gerelateerd aan het energieverbruik (wat betreft elektriciteit) per kern draagt deze jaarlijkse energieproductie in procenten:

- Wolvega (9.200 MWh/63.614 MWh) x 100% = 14,5%
- Noordwolde 4.150 MWh/9.225 MWh x 100% = 45%

Resumerend kan gesteld worden dat de beide parken het totale elektriciteitsverbruik van de kernen niet overtreffen. Daarmee wordt voldaan aan de uitgangspunten van de verordening van de provincie. Het park Noordwolde komt in omvang van de elektriciteitsproductie overeen met dat van het verbruik van de huishoudens in de kern. Het park Wolvega komt overeen met bijna 70% van het elektriciteitsverbruik van de huishoudens.

3.2 Landschappelijke inpassing

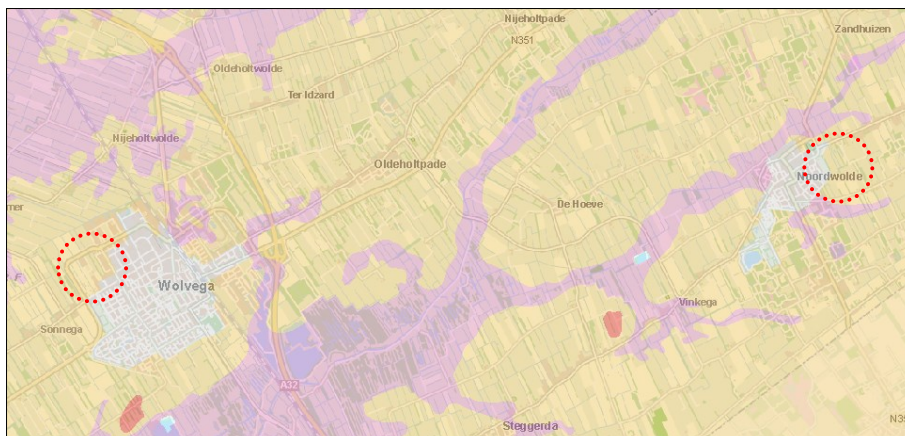
De twee zonneparken liggen buiten het bestaande bebouwde gebied. De provinciale beleidsnota 'Romte foar sinne' die wordt uitgewerkt in de ruimtelijke verordening, schrijft voor dat bestemmingsplannen die zonneparken buiten het bestaande bebouwde gebied mogelijk maken, worden voorzien van een onderbouwing van de wijze waarop rekening is gehouden met het landschap. Tevens is er vanuit de gemeentelijke ambities ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit aanleiding om zorgvuldig met de inpassing om te gaan.

³ 1 Megawatt = 1.000 kilowatt = 1.000.000 watt.

⁴ In het afgelopen jaar was op het weerstation Leeuwarden het aantal zonuren 1.076. Bron: <http://www.zonurencalculator.nl>.

Landschapstype

Beide locaties kennen (van oorsprong) hetzelfde landschapstype, namelijk het landschapstype 'Woudontginning' en liggen beide op een zandrug.

Fragment BodemAtlas Fryslân (oranje = zand; roze = veen)

De zandruggen zijn de hogere en dus drogere plekken in het landschap en daarom geschikt als plek om te wonen. Vanuit de beekdalen zijn de zandgronden ontgonnen, waardoor haaks op de beekloop langgerekte kavels zijn ontstaan. De percelen worden van elkaar gescheiden door houtsingels, houtwallen en bosstroken.

Kenmerkend zijn de (twee) parallelle wegen over de dekzandrug, die alle percelen met elkaar verbinden. De binnenweg loopt over het hoogste deel van de zandrug en is de basis van het oudste bebouwingslint. De buitenweg ligt op de overgang van de rug naar het beekdal en is pas later bebouwd. De bebouwing volgt de zandrug waardoor de karakteristieke streekdorpen zijn ontstaan.

Het kleinschalige en besloten karakter van de woudontginningen contrasteert met de aangrenzende, opener landschapstypen (zoals beekdalen en veenweidegebieden). De houtwallen, houtsingels en laanbeplantingen langs wegen spelen daarin een belangrijke rol. De overgangen naar deze meer open gebieden hebben een rafelig karakter, doordat singels en bosstroken in afwisselende lengtes doorlopen tot aan het open gebied. De bebouwing en beplanting zorgen samen voor een afwisselend beeld van open plekken en meer besloten gebieden waardoor een aantrekkelijk silhouet ontstaat. Doorzichten vanuit de bebouwingslinten naar het achterland zorgen voor een sterke relatie tussen het dorp en de omgeving.

Karakteristieken

- Concentratie van bebouwing langs rechtlijnige wegen die de zandrug volgen. Vaak parallelle wegen met de binnenweg op het hoogste deel van de dekzandrug en buitenwegen op de overgang van zandrug naar beekdal.

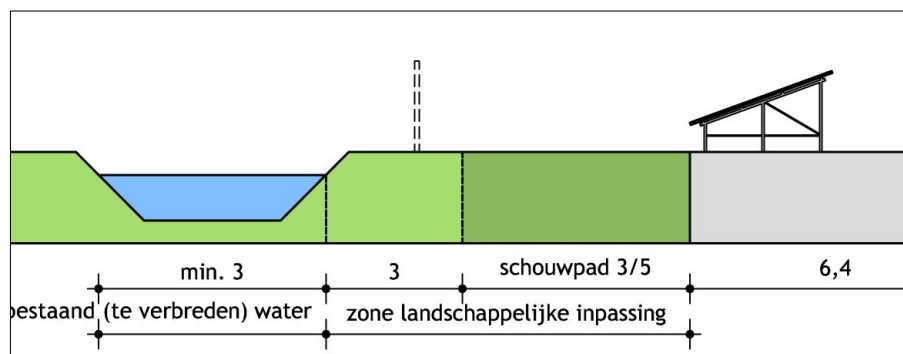
- De bebouwing volgt de zandrug waardoor de karakteristieke streekdorpen zijn ontstaan.
- Kleinschalig landschap met laanbeplanting langs de wegen en haaks op de weg een afwisseling van houtsingels, houtwallen en boskavels.
- Herkenbare contrasten tussen landschapstypen met gevarieerde, rafelige overgangen.
- Doorzichten vanuit de bebouwingslinten op het landschap.

Locatie Wolvega

De locatie Wolvega is weliswaar onderdeel van het landschapstype ‘woudontginningen’, maar door de (gedeeltelijke) ontwikkeling van het bedrijventerrein (met bijbehorende nieuwe wegen en bedrijfsbebouwing) heeft het gebied zijn kleinschalige karakter en een groot deel van de landschappelijke kenmerken verloren. De opstreckende verkaveling is nog herkenbaar, maar de beplanting langs de percelen is niet meer aanwezig. De relatie met het bebouwingslint is bovendien beperkt. In de huidige situatie is het gebied vooral herkenbaar als (toekomstige) ontwikkellocatie, grenzend aan gebieden met een industrieel karakter.

Landschappelijke inpassing

Het plangebied wordt met name gekenmerkt door de grote schaal, de grote mate van openheid en het industriële karakter van het bedrijventerrein ten oosten van het plangebied en de bedrijfspercelen ten zuiden van het plangebied. Het zonnepark wordt ingepast op een manier die past bij deze bestaande (landschappelijke) kenmerken (zie bijlage schets landschappelijke inpassing).

Voorbeelduitwerking

De zonnepanelen worden ingepast in de omgeving door ordening in een strak patroon. De panelen worden niet ingepast met opgaande beplanting, maar blijven grotendeels in het zicht. Alleen de draagconstructie wordt zoveel mogelijk aan het zicht onttrokken door de toepassing van extensief beheerde natuurlijke oevers langs de bestaande (te verbreden) sloten/waterlopen met aansluitend een groen, extensief beheerd schouwpad. Hierdoor wordt de openheid van het gebied niet aangetast en wordt aangesloten bij het industriële karakter van het bedrijventerrein. Tevens kan door de aanwezigheid van de sloten de plaatsing van hekwerken worden teruggebracht/voorkomen.

Door de forse afstand tussen het plangebied en bestaande woningen/erven, is de invloed van de zonnepanelen op uitzicht van de bewoners zeer klein, waardoor forsere maatregelen niet noodzakelijk zijn.

Bestaande natuurlijke oever in het plangebied

Uitgangspunten landschappelijke inpassing en beeldkwaliteit

- De zone voor landschappelijke inpassing heeft een breedte van 6 m tot 8 m en bestaat uit een extensief beheerde natuurlijke oever van minimaal 3 m en een groen, extensief beheerd schouwpad van 3 m of 5 m, afhankelijk van de functie van de waterloop.
- In de zone 'landschappelijk inpassing' worden de bestaande sloten (indien deze in deze zone zijn gesitueerd) en de bestaande natuurlijke oevers gehandhaafd.
- De sloten hebben een minimale breedte van 3 meter. De sloot aan de zuidzijde van het perceel wordt daarom verbreed (zone te verbrede water).
- In de zone 'landschappelijk inpassing' zijn eventuele hekwerken toegestaan.
- Zonnepanelen zijn alleen toegestaan in het gebied dat gemarkeerd is als 'zone zonnepanelen'. In dit gebied zijn tevens verharding ten behoeve van de ontsluiting van het terrein en bebouwing ten dienste van de zonnepanelen toegestaan. De maximale oppervlakte aan bebouwing is 10 m²; de bouwhoogte is maximaal 3 m. De richting van de interne ontsluitingspaden afstemmen op de verkavelingsrichting en de ontsluitingsstructuur van het bestaande bedrijventerrein.
- Beeldkwaliteitseisen ten aanzien van de zonnepanelen:
 - één type zonnepanelen toepassen;
 - één plaatsingssysteem toepassen;
 - de plaatsing van de zonnepanelen kent één hoofdrichting;
 - de zonnepanelen clusteren in rechthoekige opstellingen;
 - de maximale hoogte is 2 m;
 - eenduidig kleur- en materiaalgebruik.

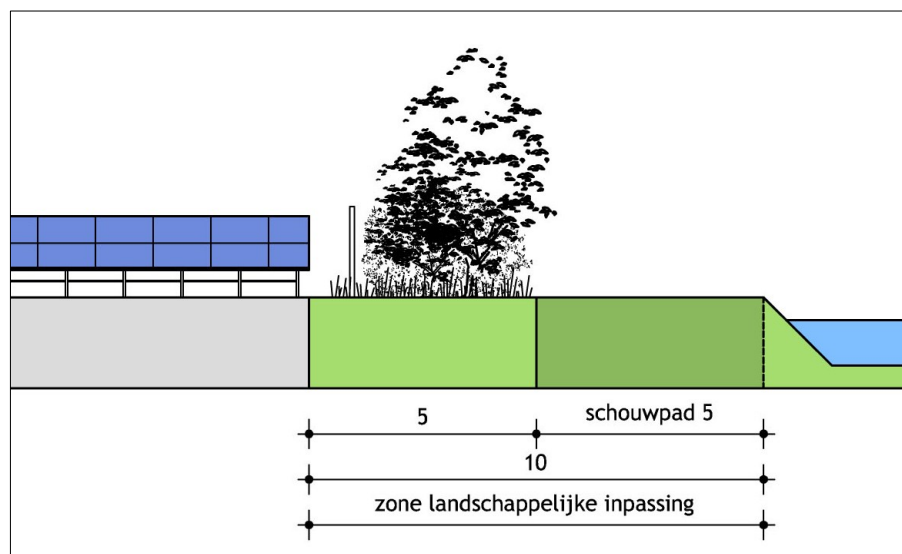
Locatie Noordwolde

Op de locatie Noordwolde zijn de landschappelijke karakteristieken goed herkenbaar. Het perceel ligt net ten oosten van de bebouwde kom van Noordwolde en is onderdeel van het bebouwingslint aan de Oosterstreek. De opstrekende verkaveling met houtsingels als begrenzing van de percelen is goed herkenbaar. Ter plaatse van het plangebied is sprake van een doorzicht vanuit het lint op het landschap.

Landschappelijke inpassing

Het zonnepark wordt ingepast in het bestaande landschap door de zonnepanelen op afstand van de Oosterstreek te situeren (achter de bestaande woonpercelen) en deze in te passen met opgaande beplanting (zie bijlage schets landschappelijke inpassing).

Door de zonnepanelen op afstand van de weg te situeren zijn de panelen minder goed zichtbaar en is tegelijkertijd ook duidelijk dat deze geen onderdeel vormen van het bebouwingslint. De panelen worden vervolgens waar nodig ingepast met beplantingsstroken, waardoor de opstrekende verkaveling benadrukt wordt en het landschappelijke karakter behouden blijft. Door de toepassing van opgaande beplanting blijft ten oosten van het plangebied tevens een groen doorzicht gehandhaafd.

Voorbeelduitwerking (oostelijke rand)

Uitgangspunten landschappelijke inpassing en beeldkwaliteit

- In de zone 'groene ruimte' is overwegend sprake van open groene ruimte. Verharding is mogelijk, mits ondergeschikt.
- De zone voor landschappelijke inpassing bestaat aan de noord- en zuidzijde uit een 5 m brede beplantingsstrook. Aan de oostzijde bestaat deze zone uit een 5 m brede beplantingsstrook en een 5 m breed schouwpad langs de bestaande sloot.

- In de zone ‘landschappelijk inpassing’ worden de beplantingsstroken ingevuld met struiken en/of hagen (minimale hoogte 1,8 m). De beplanting is gebiedseigen en bestaat uit meidoorn, hazelaar, sleedoorn en veldsdoorn voor de struiken en beuken of hulst voor de hagen.
- In de zone ‘landschappelijk inpassing’ zijn hekwerken aan de binnenzijde van de beplantingsstrook toegestaan.
- Zonnepanelen zijn alleen toegestaan in het gebied dat gemarkeerd is als ‘zone zonnepanelen’. In dit gebied zijn tevens verharding ten behoeve van de ontsluiting van het terrein en bebouwing ten dienste van de zonnepanelen toegestaan. De maximale oppervlakte aan bebouwing is 10 m²; de bouwhoogte is maximaal 3 m.
- Beeldkwaliteitseisen ten aanzien van de zonnepanelen:
 - één type zonnepanelen toepassen;
 - één plaatsingssysteem toepassen;
 - de plaatsing van de zonnepanelen kent één hoofdrichting;
 - de zonnepanelen clusteren in rechthoekige opstellingen;
 - de maximale hoogte is 2 m;
 - eenduidig kleur- en materiaalgebruik.

3.3

Reflectie en schittering

Het glazen oppervlak van zonnepanelen kan zorgen voor reflectie en daarmee voor hinder voor de burens, of gebruikers van de openbare ruimte. In feite de enige milieuhinder die zonnepanelen kunnen opleveren. De hinder hangt af van de locatie (stand en hoogte spiegelend vlak) en de stand van de zon (de tijd en de tijd van het jaar). De hinder werkt net als bij een spiegel (maar dan in mindere mate⁵), waarin de hoek van de invallende lichtstraal, de hoek van de uitvallende lichtstraal bepaalt. Hoe steiler de helling van de panelen, hoe groter de kans op hinder. Wanneer de panelen vrij vlak (35 graden of minder) worden opgesteld, gaat de reflectie veelal omhoog. Dan is er voor de omgeving geen hinder door reflectie. Logischerwijs is achter de zonnepanelen (noordzijde) ook geen sprake van een spiegelend effect. De meest rendabele hellingshoek van de zonnepanelen (in de traditionele opstelling) is in Nederland 35 graden. Steiler leidt tot minder rendement. Bij een symmetrische opstelling (oost-west) wordt een kleinere hellingshoek toegepast van 10 tot 13 graden. Omdat zonnepanelen in een maaiveldopstelling in de meest ideale stand worden geplaatst, zal de hellingshoek nooit hoger zijn dan 35 graden.

Zoals hiervoor is aangegeven, is hinder door reflectie in een maaiveldopstelling niet te verwachten. Wel is het ‘oplichten’ van de panelen in de zon zichtbaar. Dit leidt niet tot hinder vanwege het licht, maar maakt wel dat de zonnepanelen opvallen. Dit oplichten wordt door middel van een coating op de panelen

⁵ Zonnepanelen worden veelal uitgerust met een anti-reflectie coating, zodat zonnepanelen minder licht weerkaatsen.

tegengegaan. Ook wordt door middel van een landschappelijke inpassing het opvallen van de panelen, waar dit nodig is, voorkomen.

Locatie Wolvega

Uitzicht vanaf de Stadburen en Schipslootweg op door de zon aangelichte zonnepanelen is een aandachtspunt bij de inpassing op de locatie Wolvega. Vanaf de Oppers is zicht op het gebied niet tot nauwelijks mogelijk door de reeds aanwezige bedrijven. Wanneer de panelen op het zuiden/zuidwesten worden georiënteerd, zijn de zonnepanelen niet zichtbaar vanaf de Stadburen en de Schipslootweg. Wanneer de panelen oost-west georiënteerd worden, is een aantal panelen op afstand zichtbaar.

Gezien de forse afstand (minimaal 400 m) worden echter geen significante negatieve effecten verwacht op het uitzicht.

Locatie Noordwolde

Uitzicht vanaf de Oosterstreek, de Dwarsvaartweg en de Renbaanstraat op door de zon aangelichte zonnepanelen is een aandachtspunt bij de inpassing op de locatie Noordwolde. De panelen worden aan alle zijden ingepast met (deels groenblijvende) beplanting. De panelen zullen hierdoor niet tot nauwelijks zichtbaar zijn, waardoor er geen significante negatieve effecten worden verwacht op het uitzicht.

Planologische randvoorwaarden

4

4.1

Ecologie

Om de uitvoerbaarheid van onderhavig plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of een vooronderzoek in het kader van de Flora- en faunawet (Ffw), een voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) of een analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 12 juni 2015 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs B.V.

Aanzicht plangebied Wolvega vanuit het zuidoosten (12-06-2015)

Soortbescherming

Achter de Ffw staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving. Beschermde soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. De Algemene Maatregel van Bestuur ex artikel 75 van de Ffw van 23 februari 2005, kent een driedeling voor het beschermingsniveau van planten- en diersoorten, hierna te noemen: licht beschermd, middelzwaar beschermd en streng beschermd. De inheemse vogelsoorten hebben een eigen afwijkend bescher-

FLORA- EN FAUNAWET

mingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

Aanzicht plangebied Noordwolde vanuit het zuiden (12-06-2015)

INVENTARISATIE

Beide plangebieden bestaan hoofdzakelijk uit vrij soortenarme graslanden met hoofdzakelijk Engels raaigras. De actuele natuurwaarden van beide graslanden zijn dan ook laag. Bij Wolvega zijn enkele vogels waargenomen als spreeuw, kneu en grasmus. Aan de noordzijde zijn ook weidevogels waargenomen als tu-reluur en scholekster. Het plangebied bij Wolvega wordt doorsneden met enkele sloten en er lopen bredere sloten langs de randen. De waterkwaliteit in de sloten is goed en de oevervegetatie is gevarieerd. Er komen onder meer lies-gras, zwanenbloem (licht beschermd) en moeraswalstro voor. In het water groeit onder meer drijvend fonteinkruid. Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna⁶ (NDFD) via Quickscanhulp.nl⁷ (© NDFD - quickscanhulp.nl 15-06-2015) blijkt dat in de omgeving van het plangebied bij Wolvega de laatste vijf jaar een aantal op basis van de Ffw middelzwaar en streng beschermde soorten zijn waargenomen. In een omtrek van 1 km tot het plangebied gaat het onder meer om steenanjer, wilde marjolein, hazelworm, ringslang, kleine en grote modderkruiper, das, en enkele soorten vleermuizen. Gezien de actuele waarden van de graslanden worden behoudens de vissen, vo-

⁶ Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD). De NDFD is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFD geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

⁷ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFD wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

gels en vleermuizen, hier verder geen strenger beschermde soorten verwacht. Das, hazelworm en ringslang komen vooral in de zuidelijker gelegen oeverlanden van de Lindevallei voor. Incidenteel zou ringslang langs de watergangen kunnen worden aangetroffen. Ook das zou incidenteel het plangebied als foerageergebied kunnen gebruiken. Verder kunnen grote en kleine modderkruiper in de sloten worden aangetroffen. Wat betreft vleermuizen en vogels kunnen gewone dwergvleermuis en laatvlieger langs de oevers van sloten foerageren en kan het graslandgebied als broedgebied worden gebruikt door soorten als graspieper en scholekster. Tot slot kunnen in het plangebied licht beschermde diersoorten worden verwacht als bruine kikker, gewone pad, veldmuis en aardmuis.

Het plangebied bij Noordwolde is hoger gelegen. Watervoerende sloten ontbreken. Tussen de ijsbaan en het plangebied loopt een brede singel met onder meer coniferen, zomereik, schietwilg en in de ondergroei onder meer braam, kleefkruid en valeriaan. Ook hier komen in de omgeving beschermde soorten voor als hazelworm, ringslang en das. Incidenteel kunnen deze soorten in het plangebied aangetroffen worden, maar het gebied is geen hoogwaardig biotoop voor deze soorten. Langs de perceelsranden kunnen vleermuizen als gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis foerageren en kan het graslandgebied incidenteel als broedgebied worden gebruikt door soorten als graspieper en scholekster. In de singels langs de randen wordt door veel meer soorten vogels gebreed. Tot slot kunnen in het plangebied licht beschermde soorten worden verwacht als bruine kikker, gewone pad, veldmuis en aardmuis.

Als gevolg van de werkzaamheden, die worden uitgevoerd ten behoeve van de realisatie van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling, kunnen verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende diersoorten zoals gewone pad, bruine kikker, veldmuis en aardmuis worden verstoord en vernietigd (artikel 11 Ffw). Bij de werkzaamheden kunnen tevens enkele exemplaren worden gedood (artikel 9 van de Ffw). Het betreft hier algemeen voorkomende soorten die onder het lichte beschermingsniveau vallen. Deze soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels worden verstoord en vernietigd. Het is verboden nesten van vogels (indien nog in functie) te verstoren of te vernietigen (artikel 11 en 12 van de Ffw). Verstoring van broedgevallen dient daarom te worden voorkomen. Voor de ter plaatse te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen, waarbij ook voorbereidende maatregelen kunnen worden getroffen om te voorkomen dat vogels ter plaatse van de werkzaamheden gaan broeden. De Ffw kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli duurt.

TOETSING

Aanzicht plangebied Wolvega vanuit het zuidoosten (12-06-2015)

Er vinden geen ingrepen van betekenis plaats in de sloten. Daarmee treden geen effecten op beschermde vissoorten op. Na de inrichting van de plangebieden zullen deze gebieden voor licht beschermde diersoorten en strenger beschermde vleermuizen hun waarde behouden. Voor de weidevogels wordt het gebied minder geschikt, maar de waarde voor deze vogels was al gering.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de provinciale structuurvisie en verordening.

In de Nbw 1998 is de bescherming van specifieke (natuur)gebieden geregeld. In de Nbw 1998 zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw 1998 worden drie type gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, beschermde natuurmonumenten en Wetlands. Verder is deze wet de basis voor het Natuurbeleidsplan waarin het concept van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is opgenomen.

NATUURBESCHERMINGS-
WET 1998

De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het nationale natuurbeleid. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale EHS is voor provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

ECOLOGISCHE
HOOFDSTRUCTUUR

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân wordt buiten de EHS-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied.

NATUUR BUITEN DE EHS

Beschermde gebieden in het kader van de Nbw 1998 liggen op enige afstand van de plangebieden. Het meest nabijgelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied de Rottige Meenthe, dat gelegen is op een afstand van circa 4 km ten westen van het plangebied bij Wolvega. Op circa 4 km ten zuiden van het plangebied bij Noordwolde ligt het Drents-Friese Wold en Leggelder-veld.

INVENTARISATIE

Beide plangebieden hebben verder geen betrekking op gronden die in het kader van het provinciaal ruimtelijk beleid zijn aangewezen als EHS, Natuur buiten de EHS, Weidevogelparel en/of Weidevogelkansgebied. Weidevogelkansgebied ligt wel op een korte afstand van 150 m ten noordoosten van het plangebied bij Wolvega. De EHS ligt op een afstand van circa 3 km ten zuiden van het plangebied bij Wolvega. Dit betreft de Lindevallei. Vlakbij het plangebied ligt nog wel een snipper van de EHS: ruigteland ten oosten van het plangebied. Verder ligt op circa 1 km ten noorden van het plangebied bij Noordwolde een element van de EHS. Dit betreft het Rode Dorp.

Beschermde gebieden in het kader van de Nbw 1998 liggen op een geruime afstand van de plangebieden en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Negatieve effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten. Gezien de ligging van de plangebieden en de aard van de ontwikkeling worden met betrekking tot de voorgenomen plannen op voorhand geen negatieve effecten op Weidevogelkerngebieden, de wezenlijke kenmerken en waarden van

TOETSING

de EHS en bestaande natuurgebieden buiten de EHS verwacht. Het plan is daarmee niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de ecologische inventarisatie is voor de uitvoerbaarheid van het plan een voldoende beeld ontstaan. Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een vooronderzoek in het kader van de Ffw, een Voortoets in het kader van de Nbw 1998 of een analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is.

Met in acht name van het broedseizoen van vogels is een ontheffing van de Ffw niet nodig. De randvoorwaarde hierbij is wel dat er in het gebied bij Wolvega geen ingrepen van betekenis plaatsvinden aan het oppervlaktewaterpatroon. Voor het plan is verder geen vergunning op grond van de Nbw 1998, dan wel een afwijking van de Verordening Romte Fryslân voor het aspect natuur nodig. Het plan is wat betreft de natuurwet en -regelgeving uitvoerbaar.

4.2

Geluidshinder

Een zonnepark vormt een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Het zonnepark is een type A-inrichting. De inrichting valt daarmee onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit maar er is geen melding of omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu nodig. Op voorhand kan worden geconstateerd dat deze inrichting geen relevante geluidbelasting veroorzaakt. Specifiek geluidsonderzoek is dan ook niet aan de orde.

Een zonnepark is geen geluidgevoelig object, waardoor onderzoek in het kader van de Wet geluidshinder achterwege blijft. Het plan is wat betreft geluidshinder uitvoerbaar.

4.3

Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Een zonnepark is geen kwetsbaar of bekend kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig). Uit

het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde.

4.4

Luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Het project gaat in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Er vinden enkel verkeersbewegingen plaats in de aanlegfase. In de gebruiksfase vindt incidenteel verkeer plaats die samenhangt met het beheer en onderhoud van de zonneparken. Luchtverontreinigende stoffen zijn daardoor niet aan de orde. Het aspect luchtkwaliteit staat de realisatie van de zonneparken dan ook niet in de weg.

4.5

Waterparagraaf

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen. Deze waterparagraaf doet verslag van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie, dat wil zeggen voor het grondwater en het oppervlaktewater.

Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets: 'het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten'. Het plangebied valt binnen het beheergebied van Wetterskip Fryslân.

De waterhuishoudkundige situatie zal door de realisatie van de zonneparken niet wijzigen. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd; het regenwater kan onbelemmerd infiltreren. Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De panelen en de constructie wordt uitgevoerd van niet-uitlogbare materialen.

Het waterschap is geïnformeerd middels de online watertoets.

Advies waterschap

Het advies van het waterschap is als bijlage bijgevoegd. Voor de inhoud wordt daar kortheidshalve naar verwezen. Het advies zal bij de planrealisatie worden betrokken.

Vanwege de geringe invloed op het watersysteem ten gevolge van het bestemmingsplan mag het plan wat betreft het aspect water uitvoerbaar worden geacht.

4.6

Milieuozonering

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk.

Een zonnepark vormt geen milieuhinderlijke bedrijfsactiviteit in termen van milieuozonering. Eventuele geluidhinder zou door transformatoren kunnen ontstaan. Het betreft transformatoren die vergelijkbaar zijn aan die in woonwijken. Voor transformatorstations (een buitengewoon conservatieve benadering van de te plaatsen transformatoren) geldt een te hanteren afstand van 30 m. De afstand van het zonnepark Noordwolde tot de dichtstbijzijnde woning is 30 m. Bij het park Wolvega zijn er geen woningen nabij. Geconcludeerd wordt dat het aspect bedrijven en milieuozonering de ontwikkeling niet in de weg staat.

4.7

Archeologie en cultuurhistorie

Archeologie

Door ondertekening van het verdrag van Malta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet zichtbare deel van het cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Monumentenwet is geregeld hoe met archeologische vindplaatsen en zichtbare monumenten moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij de planvorming te betrekken.

Voor de locatie aan De Schipsloot is archeologisch onderzoek gedaan. Rapportage heeft plaatsgevonden in Wolvega, Schipsloot: Een Waarnemend Archeologisch Onderzoek, De Steekproef, juni 2003. Uit het onderzoek blijkt dat er in het plangebied plekken aanwezig zijn, waarbij bij diepere graafwerkzaamheden archeologische waarden verstoord kunnen worden. Voor de locatie in Noordwolde wordt bij bodemingrepen groter dan 2.500 m² een archeologisch onderzoek aanbevolen. Aangezien voor het plaatsen van de zonnepanelen geen

diepe graafwerkzaamheden noodzakelijk zijn, stuit het uitvoeren van het project archeologisch niet op bezwaren.

Cultuurhistorie

Cultuurhistorie gaat over de geschiedenis van de gebouwde omgeving, de landschappen, tradities en de verhalen die erbij horen. Sinds 1 januari 2012 is de gemeente wettelijk verplicht om cultuurhistorische belangen mee te wegen in ruimtelijke vraagstukken.

Op de CHK2 van de provincie Fryslân is informatie opgenomen over cultuurhistorische waarden⁸. Uit de CHK2 blijkt dat het plangebied geen specifieke cultuurhistorische waarde heeft.

4.8

B o d e m

Bodemvervuiling kan een rol spelen bij de totstandkoming van nieuwe ontwikkelingen. De tijd dat elke vervuiling moest worden aangepakt, ligt achter ons. Belangrijkste criterium hierbij is of de vervuiling zodanig is dat er sprake is van risico's voor gezondheid of milieu. In de praktijk blijken er vrijwel nooit risico's te zijn voor de gezondheid van mensen. Milieurisico's (verspreiding en ecologie) komen wel voor, maar meestal gaat het erom dat eventuele vervuilingen afstemming vereisen met bepaalde ontwikkelingen.

Op dit moment is er sprake van een omslag van saneren naar beheren en behoeven alleen de zogeheten 'ernstige vervuilingen' in meer of mindere mate aangepakt te worden. De maatregelen worden daarbij afgestemd op de functie. Het nationale bodembeleid is geregeld in de Wet bodembescherming (Wbb). Het doel van de Wbb is om te voorkomen dat nieuwe gevallen van bodemverontreiniging ontstaan. Voor bestaande bodemverontreinigingen is aangegeven in welke situaties (omvang en ernst van verontreiniging) en op welke termijn sanering moet plaatsvinden. Hierbij dient de bodemkwaliteit ten minste geschikt te worden gemaakt voor de functie die erop voorzien is, waarbij verspreiding van verontreiniging zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het beleid gaat uit van het principe dat de bodem geschikt dient te zijn voor de beoogde functie. De gewenste functie bepaalt als het ware de gewenste bodemkwaliteit.

De zonneparken worden gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven. Daarnaast zijn er geen grootschalige bodemingrepen aan de orde, waardoor grond moet worden afgevoerd of iets dergelijks. Bovendien worden, gelet op het huidige gebruik als grasland, ernstige verontreinigingen niet verwacht. De kwaliteit van de bodem staat daardoor de uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning niet in de weg.

⁸ Benaderbaar via <http://www.fryslan.nl/chk>.

4.9

Vormvrije m.e.r.

In bijlage C en D van het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast dient het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, na te gaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling.

Deze omstandigheden betreffen:

- de kenmerken van de projecten;
- de plaats van de projecten;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Realisatie van projecten met zonne-energie worden niet in het Besluit milieueffectrapportage genoemd. Wel leidt het project tot de herinrichting van een stuk landelijk gebied. De twee parken samen blijven echter ruimschoots onder de drempelwaarde voor landinrichtingsprojecten uit het Besluit m.e.r. (125 ha).

Gelet op de omvang van het totale project (15,5 ha), de kenmerken van het project (zonnepark) en de aard van de effecten (zeer beperkt), wordt geconcludeerd dat het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling of het doorlopen van een m.e.r.-procedure niet aan de orde is.

Juridische toelichting

5

5.1

Algemeen

In de voorgaande hoofdstukken zijn de uitgangspunten voor de ruimtelijke situatie in het plangebied aangegeven. Deze uitgangspunten zijn getoetst aan de milieu- en omgevingsaspecten en het beleid. In dit hoofdstuk worden de bestemmingen en de bijbehorende regels beschreven.

Het bestemmingsplan voldoet aan alle vereisten die zijn opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Inherent hieraan is de toepassing van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012. De SVBP maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. De SVBP 2012 is toegespitst op de regels die voorschrijven hoe bestemmingsplannen conform de Wro en het Bro moeten worden gemaakt. De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan, zowel digitaal als analoog. De regels van dit bestemmingsplan zijn opgesteld conform deze standaarden.

Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de gronden in het plangebied. De juridische regeling is vervat in een verbeelding en bijbehorende regels. Op de verbeelding zijn de verschillende bestemmingen vastgelegd, in de regels (per bestemming) de bouw- en gebruiksmogelijkheden.

Het Bro bepaalt dat een bestemmingsplan vergezeld gaat van een toelichting. Deze toelichting heeft echter geen juridische status, maar is wel belangrijk als het gaat om de onderbouwing van hetgeen in het bestemmingsplan is geregeld en om de uitleg daarvan.

5.2

Bestemming

Het plangebied is als agrarisch bestemd. Het huidige gebruik als agrarische cultuurgrond is daarmee binnen de bestemming toegestaan.

De realisatie van de zonneparken is toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - zonnepark'. De kwaliteitscriteria die in paragraaf 3.2 van deze toelichting zijn beschreven, zijn in de regels vastgelegd. De

zone van landschappelijke inpassing is voorzien ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Aan deze landschappelijke inpassing zijn voorwaardelijke bepalingen verbonden.

5.3

Crisis- en Herstelwet

Sinds 25 april 2013 heeft de Crisis- en herstelwet (Chw) een permanent karakter gekregen. Voor dit bestemmingsplan zijn twee onderdelen van deze wet relevant. Dit zijn:

1. Hoofdstuk 1. Bijzondere bepalingen voor projecten van de Chw. In dit hoofdstuk gaat het om het stroomlijnen van procedures voor besluiten van ruimtelijke en infrastructurele projecten.
2. Hoofdstuk 2 Bijzondere voorzieningen. Hoofdstuk 2 van de Crisis- en herstelwet bevat bijzondere voorzieningen. Eén daarvan is Afdeling 2 Innovatie. Dit betreft innovatieve experimenten in regelgeving in het kader van het rijksprogramma Eenvoudig beter. Dit programma leidt tot de nieuwe Omgevingswet en is bedoeld om de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving eenvoudiger en beter te laten verlopen.

Bijzondere bepalingen voor projecten

In deze wet zijn categorieën projecten aangewezen waarvoor de procedurele aspecten van deze wet van toepassing zijn. In bijlage 1 van de wet is als besluit opgenomen het bestemmingsplan waarmee de aanleg of uitbreiding van productie-installaties ten behoeve van de productie van hernieuwbare elektriciteit of hernieuwbare warmte met behulp zonne-energie wordt mogelijk gemaakt. Voor zo'n bestemmingsplan zijn de procedurele bepalingen van afdeling 2 van de Chw van toepassing. De bedoeling daarvan is om de bouwnijverheid als economisch vitale sector een stimulans te geven. Deze stimulans is gevonden in een vergaande stroomlijning en vereenvoudiging van besluitvormingsprocessen. Dit onderdeel van de Crisis- en herstelwet is op het onderhavige bestemmingplan van toepassing.

Aangewezen Innovatieve Experimenten

Op grond van artikel 2.4, lid 1 Chw zijn in paragraaf 3 Innovatie van het Besluit Uitvoering Crisis- en herstelwet een aantal innovatieve experimenten aangewezen. De innovatieve experimenten zijn onderverdeeld in de categorieën 'Ruimte', 'Bouwen', 'Geluid' en 'Bodem'. Het voorliggende bestemmingsplan maakt onderdeel uit van de categorie Ruimte en is ondergebracht in artikel 7j Besluit Uitvoering Chw. Anders dan in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kan de gemeente een bredere reikwijdte gebruiken. Met dit experiment mag de gemeente kort gezegd afwijken van de volgende regelgeving:

- Bijlage II, hoofdstuk III, artikel 3, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). In aanvulling hierop heeft men geen omgevingsvergunning nodig voor activiteiten die energie opwekken.

- Artikel 3.1, eerste lid, van de Wro. In aanvulling hierop mag men welstandseisen in het bestemmingsplan opnemen.
- Artikel 3.1, tweede lid, en artikel 3.2, van de Wro. In afwijking van de Wro is de planperiode 15 jaar. Men mag ook een voorlopige bestemming opnemen van maximaal 15 jaar.

De toepassing van dit artikel van het Besluit Uitvoering Chw is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Hieraan zal samen met de vaststelling van dit bestemmingsplan uitvoering worden gegeven.

Uitvoerbaarheid

6

6.1

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.1.1

Overleg

Artikel 3.1.1 van het Bro verplicht om bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg te voeren met het Rijk, de provincie en het waterschap. Dit overleg is vormvrij en de betreffende instanties kunnen ook aangeven wanneer overleg niet nodig is.

Rijk

Op 1 januari 2012 is de VROM-Inspectie samengevoegd met de Inspectie V&W tot de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De ILT heeft in het nieuwe toezichtbeleid geen adviserende en coördinerende rol meer met betrekking tot de advisering over (voor)ontwerp gemeentelijke ruimtelijke plannen. Het Rijk gaat ervan uit dat de nationale ruimtelijke belangen, die via wet- en regelgeving opgedragen worden aan de andere overheden, goed door hen worden behartigd. Waar het Barro bepalingen bevat gericht op gemeentelijke bestemmingsplannen, gaat het Rijk ervan uit dat deze doorwerking krijgen. Wanneer sprake is van een rijksbelang zullen de rijksdiensten afzonderlijk reageren. Bij het onderhavige plan is geen sprake van een rijksbelang.

Provincie

Het voornemen is ambtelijk besproken met de provincie. Daarbij is gewezen op de motiveringsvereisten in de Verordening Romte. De toelichting van dit bestemmingsplan voorziet daarin. De gekozen landschappelijke inpassing van de beide locaties is met het ruimtelijk kwaliteitsteam van de provincie besproken. Naar aanleiding van deze bespreking is door de provincie gereageerd (zie ook onder kennisgeving ontwerpbestemmingsplan). Het bestemmingsplan is naar aanleiding van deze reactie op onderdelen aangepast.

Waterschap

Het plan is aan het waterschap voorgelegd in het kader van de watertoets. Zie paragraaf 4.5.

Kennisgeving ontwerpbestemmingsplan

Een kennisgeving van de raadpleegbaarheid van het ontwerpbestemmingsplan op de gemeentelijke website en op www.ruimtelijkeplannen.nl, toegestuurd aan de volgende overleginstanties.

- KPN Telecom B.V.;

- Wetterskip Fryslân;
- Alliander N.V.;
- Staatsbosbeheer Regio Noord;
- Gedeputeerde Staten van Fryslân;
- Veiligheidsregio Fryslân;
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Door Gedeputeerde Staten van Fryslân en Wetterskip Fryslân is op deze kennisgeving gereageerd. In paragraaf 6.1.3 is nader ingegaan op deze reacties.

6.1.2

I n s p r a a k

De Wet ruimtelijke ordening schrijft geen inspraak voor. Het voornemen is gepubliceerd, waarbij informatie over het project is geboden.

6.1.3

Z i e n s w i j z e n n o t a

Vanaf donderdag 17 september 2015 tot en met woensdag 28 oktober 2015 lag het ontwerp bestemmingsplan ter inzage in het Publiekscentrum van het gemeentehuis, Griffioenpark 1 te Wolvega. Ook zijn de stukken raadpleegbaar via www.weststellingwerf.nl/bestemmingsplannen en www.ruimtelijkeplannen.nl. Gedurende de periode van terinzagelegging konden schriftelijk en mondeling zienswijzen naar voren worden gebracht. Tijdens de periode van terinzagelegging zijn door zes reclamanten zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in de zienswijzennota. Deze is als bijlage bij het vaststellingsbesluit gevoegd.

Naar aanleiding van de zienswijzen in het bestemmingsplan op de volgende onderdelen aangepast:

- De toelichting is aangevuld met betrekking tot:
 - verwerken van de resultaten van de terinzagelegging in de paragraaf maatschappelijke uitvoerbaarheid;
 - ingaan op de wijze waarop participatie in de projecten kan worden uitgevoerd;
 - toelichten hoe het plan zich verhoudt tot het gemeentelijke (duurzaamheids)beleid en welke mogelijkheden er al eerder zijn geboden voor het gebruik van daken en andere mogelijkheden in het bebouwde gebied;
 - toelichten van de aangepaste landschappelijke inpassing.
- De verbeelding is aangepast naar aanleiding van de gewijzigde landschappelijke inpassing van de locatie Wolvega.
- De regels zijn aangepast naar aanleiding van de gewijzigde landschappelijke inpassing van de beide locaties.

6.2

Economische uitvoerbaarheid en grondexploitatie

De gemeente faciliteert met het voorliggende bestemmingsplan de realisatie van twee zonneparken. Een groot deel van de gronden binnen het plangebied is in eigendom van de gemeente. Wanneer zich een exploitant aandient, zullen daarmee afspraken worden gemaakt over de plankosten. Tot die tijd voorziet de bestemming in het huidige gebruik als cultuurgrond. Op basis van deze overweging moet het voorliggende bestemmingsplan economisch uitvoerbaar worden geacht. De exploitatiekosten zijn derhalve anderszins verzekerd. Een exploitatieplan op grond van de Grondexploitatiewet is dan ook niet noodzakelijk. Dit betekent dat de uitvoerbaarheid van het voorliggende bestemmingsplan niet door onvoldoende economische uitvoerbaarheid wordt belemmerd.

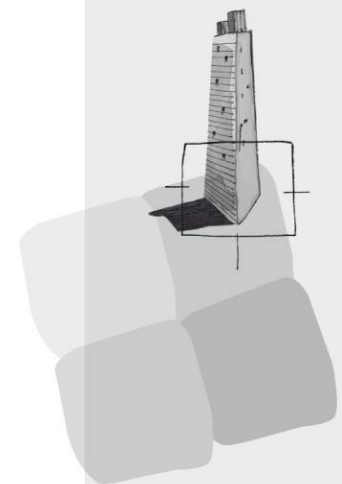
Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Weststellingwerf

Bestemmingsplan
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
drs. M. Mosterman

Projectnummer
267.00.00.22.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort